

Nastavni predmet	SKRIPTNI JEZICI I WEB PROGRAMIRANJE
Naslov cjeline	HTML
Naslov jedinice	Vježba 7: Obrasci

Modrić i Matek 3.B

CILJ VJEŽBE

Učenik će moći oblikovati i primijeniti obrasce za prikupljanje podataka korisnika prilikom uređivanja sadržaja mrežnih stranica, učenik će razlikovati vrste elemenata koji čine obrazac i njihove atribute.

PRIPREMA ZA VJEŽBU

HTMLobrazac koristi se za prikupljanje korisničkih ulaznih podataka. Ti se podaci obično šalju poslužitelju na obradu. Odgovorite na pitanja pisano u bilježnicu:

- ▶ **1. Čemu služe obrasci na mrežnim stranicama?**
Služe za prikupljanje informacija od posjetitelja ili korisnika putem interneta.
- ▶ **2. Navedite primjere za najmanje pet vrsta podataka koji se mogu unositi na mrežnim stranicama.**
Osobni podatci, korisnički podatci, financijski podatci, podatci o naudžbama, povratne informacije i komentari.
- ▶ **3. Navedite najmanje dva primjera za osjetljivost i moguće zloporabe podataka koji se unose na mrežnim stranicama.**
Financijski i osobni podatci.

IZVOĐENJE VJEŽBE

1. Obrasci

- ▶ Primjer obrasca:

▶

First name:

Last name:

▶

- ▶ HTML element `<form>` koristi se za stvaranje HTML obrasca za korisnički unos:

```
<form>
.
form elements
.
</form>
```

Element `<form>` je spremnik za različite vrste ulaznih elemenata: tekstualna polja, polja za označavanje, radio tipke, tipka "submit" i dr. Najčešće korišteni HTML element je `<input>`, a može biti prikazan na različite načine ovisno o vrijednosti atributa `type`

- ▶ A. Navedite najmanje pet primjera sa objašnjenjima za vrijednost atributa `type` (pomoć: https://www.w3schools.com/html/html_forms.asp).
- ▶ B. Napišite HTML kod za obrazac koji će od korisnika tražiti da upiše ime i prezime u dva odvojena tekstualna polja. Uočite važnost međusobne povezanosti oznake "label" sa elementom "input" za "for", "id" i "name". Kolika je podrazumijevana dužina tekstualnog polja?
- ▶ Tip ulaza "radio" `<input type="radio">` definira radio tipku:

```
<form>
<input type="radio" id="male" name="spol" value="musko">
<label for="musko">Muško</label><br>
<input type="radio" id="female" name="spol" value="zensko">
<label for="zensko">Žensko</label><br>
<input type="radio" id="drugo" name="spol" value="drugo">
<label for="drugo">Ostalo</label>
</form>
```

- ▶ Radio tipke dozvoljavaju korisniku da bira JEDAN iz ograničenog broja izbora.
- ▶ Kod `<input type="checkbox">` definira okvir za označavanje koji dozvoljava korisniku da bira nula ili više mogućnosti iz ograničenog broja izbora:

```
<form>
<input type="checkbox" id="vozilo1" name="vozilo1" value="Bicikl">
<label for="vozilo1"> Imam bicikl</label><br>
<input type="checkbox" id="vozilo2" name="vozilo2" value="Auto">
<label for="vozilo2"> Imam auto</label><br>
<input type="checkbox" id="vozilo3" name="vozilo3" value="Brod">
<label for="vozilo3"> Imam brod</label>
</form>
```

- ▶
- ▶ `<input type="submit">` definira tipku za slanje podataka iz obrasca tzv. form-handler-u, tipično datoteci na poslužitelju koja sadrži skriptu za procesiranje ulaznih podataka. Form-handler se specificira u atributu `action` obrasca.
- ▶ Uočite kako svako ulazno polje treba imati atribut `name` da bi ga se moglo poslati. Ako je taj atribut izostavljen, vrijednost ulaznog polja neće uopće biti poslana.

2. Atributi obrasca

- ▶ Atribut `action` definira akciju koja će se izvesti nakon slanja obrasca. Obično se podaci obrasca, nakon što korisnik pritisne tipku submit, šalju datoteci na poslužitelju. Sa `<form action="/action_page.php">` podaci koje sadrži popunjeni obrazac šalju se datoteci sa navedenim nazivom. Ta datoteka sadrži skriptu na poslužiteljskoj strani koja će obraditi podatke iz obrasca. Ako se taj atribut izostavi, akcija se postavlja na tekuću stranicu.
Atribut `target` određuje gdje će biti ispisan odgovor koji će biti primljen nakon slanja obrasca, a može imati vrijednosti: `_blank`, `_self` (podrazumijevano, otvara se u trenutnom prozoru), `_parent`, `_top`. Primjer: `<form action="/action_page.php" target="_blank">`
- ▶ Atribut `method` određuje HTTP metodu koja će se koristiti kod slanja podataka iz obrasca. Ti se podaci mogu poslati kao URL varijable (`method="get"`) ili kao HTTP post transakcija (`method="post"`). Podrazumijevani HTTP način kod slanja podataka iz obrasca je GET. Primjer korištenja: `<form action="/action_page.php" method="get">`. Navedite značajke za POST i GET (pomoć: https://www.w3schools.com/html/html_forms_attributes.asp). Ako podaci iz obrasca sadrže osjetljive ili osobne informacije, uvijek koristite POST!
- ▶ Atribut `autocomplete` uključuje ili isključuje opciju `autocomplete`. Kada je ta opcija uključena, preglednik će automatski upotpuniti vrijednosti prema vrijednostima koje je korisnik unio prije. Primjer korištenja: `<form action="/action_page.php" autocomplete="on">`

3. Elementi obrasca

- ▶ A. Navedite bar pet različitih elemenata koje mogu sadržavati HTML elementi `<form>`.
- ▶ Element `<select>` definira tzv. drop-down listu (padajuću listu). Primjer:

```
<label for="auti">Odaberi auto:</label>
<select id="auti" name="auti">
  <option value="volvo">Volvo</option>
  <option value="saab">Saab</option>
  <option value="fiat">Fiat</option>
  <option value="audi">Audi</option> </select>
```

- ▶
- ▶ Elementi <option> definiraju mogućnosti koje mogu biti izabrane. Podrazumijevano je odabrana prva stavka liste, no to se može promijeniti atributom selected: <option value="fiat" selected>Fiat</option>. Atributom size može se promijeniti broj vidljivih vrijednosti: <select id="cars" name="cars" size="3">. Atributom multiple može se dozvoliti korisniku da odabere više od jedne vrijednosti: <select id="cars" name="cars" size="4" multiple>
- ▶ Element textarea određuje ulazno polje sa više redova (tekstualno ulazno polje):


```
<textarea name="message" rows="10" cols="30">
Ovdje unesite poruku. </textarea>
```
- ▶ Atribut rows određuje vidljivi broj linija u tekstualnom polju, a atribut cols određuje vidljivu širinu.
- ▶ Element button određuje tipku koja se može pritisnuti: <button type="button" onclick="alert('Pozdrav svima!')">Klikni!</button>
- ▶ B. Proučite primjer i odgovorite čemu služe elementi fieldset i legend:

https://www.w3schools.com/html/tryit.asp?filename=tryhtml_form_legend
- C. Proučite primjer i odgovorite čemu služi element datalist:

https://www.w3schools.com/html/tryit.asp?filename=tryhtml_elem_datalist ▶
- D. Proučite primjer i odgovorite čemu služi element output:

https://www.w3schools.com/html/tryit.asp?filename=tryhtml_elem_output

4. Tipovi ulaza

- A. **Navedite bar deset različitih tipova ulaza za atribut type. Koja mu je podrazumijevana vrijednost?**

Kako se ispisuje ako navedemo vrijednost „password“?

text, password, checkbox, radio, submit, file, number, email, date, tel.

- B. **Napišite kako se definira reset tipka koja sve vrijednosti unesene u obrazac resetira na njihove podrazumijevane vrijednosti.**

<input type="reset"> definira gumb za resetiranje koji će vratiti sve vrijednosti obrasca na njihove zadane vrijednosti.

- C. **Što će preglednik ispisati ako se za tip postavi vrijednost „color“?**

<input type="color"> koristi se za polja za unos koja trebaju sadržavati boju.

Ovisno o podršci preglednika, birač boja može se pojaviti u polju za unos.

D. Što će preglednik ispisati ako sa za tip postavi vrijednost „date“? Čemu služe atributi min i max?

`<input type="date">` se koristi za polja za unos koja trebaju sadržavati datum. Ovisno o podršci preglednika, birač datuma može se pojaviti u polju za unos.

E. Kako preglednik tretira tip „email“? Za koji će se tip preglednik ponašati slično?

`<input type="email">` se koristi za polja za unos koja trebaju sadržavati e-mail adresu.

Ovisno o podršci preglednika, adresa e-pošte može se automatski potvrditi nakon slanja.

F. Što omogućuje tip „file“?

`<input type="file">` definira polje za odabir datoteke i gumb “Pregledaj” za učitavanje datoteka.

G. Kako ćete ispisati obrazac u kojem će biti dozvoljeno za količinu naručenih stvari unijeti samo brojke i to od 1 do 5?

Da bi stvorili obrazac u kojem je dozvoljeno unositi samo brojke od 1 do 5, možemo koristiti

`<input type="number">` zajedno s atributima `min`` i `max``. Evo primjera koda:

```
``html
<form>
  <label for="kolicina">Unesite količinu (od 1 do 5):</label>
  <input type="number" id="kolicina" name="kolicina" min="1" max="5" required>
  <input type="submit" value="Potvrdi narudžbu">
</form>
``
```

U ovom primjeru:

- `<input type="number">` stvara polje za unos brojeva.
- `min="1"` i `max="5"` postavljaju minimalnu i maksimalnu dozvoljenu vrijednost.
- `required`` čini polje obavezno, što znači da korisnik mora unijeti vrijednost prije slanja obrasca.

Ovo će rezultirati obrazcem koji omogućuje korisnicima unos samo brojeva od 1 do 5. Ako korisnik pokuša unijeti vrijednost izvan tog raspona, preglednik će prikazati poruku o grešci.

H. Koji se tip može primijeniti za unos telefonskog broja?

Za unos telefonskog broja obično se koristi tip `<input type="tel">` (telephone).

5. Atributi ulaza

A. Objasnite čemu služi atribut value.

value atribut: Postavlja početnu ili trenutnu vrijednost ulaznog polja.

B. Objasnite čemu služi atribut maxlength.

maxlength atribut: Ograničava maksimalnu duljinu teksta koji se može unijeti u polje.

C. Objasnite čemu služi atribut required.

required atribut: Čini polje obaveznim, korisnik mora unijeti vrijednost prije slanja obrasca.